

FRILUFTSBARNEHAGE

ÅRSPLAN 2024

Innholdsfortegnelse:

INNLEDNING:	4
<i>litt om oss:</i>	4
VÅR VISJON:	6
VÅRE VERDIER:	6
VÅRE ARBEIDSMETODER	7
<i>Friluftsliv</i>	7
<i>Reggio Emilia filosofien</i>	8
<i>Progresjon:</i>	9
<i>Planlegging, dokumentasjon og vurdering:</i>	9
<i>Barnehagens digitale praksis:</i>	10
BARNEHAGENS INNHOLD:	11
<i>Barns behov for omsorg:</i>	11
<i>Barnehagen skal fremme danning</i>	12
<i>Barnehagen skal fremme læring</i>	14
<i>Sosial kompetanse, vennskap og lek</i>	15
FAGOMRÅDENE	16
<i>Kommunikasjon, språk og tekst</i>	16
<i>Kropp, bevegelse, mat og helse</i>	17
<i>Kunst, kultur og kreativitet</i>	18
<i>Natur, miljø og teknologi</i>	19
<i>Antall, rom og form</i>	19
<i>Etikk, religion og filosofi</i>	20
<i>Nærmiljø og samfunn</i>	20
SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE	21

<i>Foreldreråd og samarbeidsutvalg .....</i>	<i>22</i>
<i>Tilrettelegging av det allmenn pedagogiske tilbudet til barn som trenger ekstra støtte .....</i>	<i>22</i>
<i>Politiattest, taushetsplikt og opplysningsplikt.....</i>	<i>23</i>
PLANER FOR OVERGANGER	23
<i>Når barnet begynner i barnehagen.....</i>	<i>23</i>
<i>Overganger innad i barnehagen.....</i>	<i>23</i>
<i>Barnehage- skole.....</i>	<i>23</i>
TRADISJONER	24
<i>Møte og aktivitetsplan 2024 .....</i>	<i>26</i>

Kontakt informasjon:
Hamna Friluftsbarnhage
Otervegen 35
9017 Tromsø

Tlf: 776 72660
Kontor: 47485070
Revehiet: 47485058
Bjørnehiet: 47485061
Ulvehiet: 47485062
Lavvo: 47485069

Mail: vanja.engstad@hamnafriluftsbarnhage.no

INNLEDNING:

Årsplanen er felles for hele barnehagen og tar utgangspunkt i barnehageloven og rammeplan for barnehage. Den inneholder målsetninger, arbeidsmåter og innhold, og er i hovedsak et arbeidsredskap for personalet. Den er også et utgangspunkt for samarbeid mellom barnehagen og barnas hjem, samtidig som den skal informere andre aktører og interesserte om hva vi i Hamna Friluftsbarnehage står for.

I Barnehageloven § 1 heter det:

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering».

Lov om barnehager og dens forskrifter, samt rammeplanen gir retningslinjer og en forpliktende ramme for barnehagen innhold og oppgaver. Barnehageloven og rammeplanen finner dere på

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

LITT OM OSS:

Hamna Friluftsbarnehage er en privat, foreldre eid barnehage som driftes som et samvirkeforetak. Vi er en ideelt driftet barnehage, det vil si at det ikke tas ut utbytte fra barnehagen, men et eventuelt overskudd går tilbake til barnehagen og barna.

Barnehagen åpnet i 1988. I 2005 satt vi opp lavvo (oterhula) i fjæra ved renseanlegget, og der har vi egen friluftsgruppe 2 dager i uka.

Barnehagen har tre avdelinger, i tillegg til lavvogruppa. Inndeling av de ulike avdelingene kan variere noe, ut ifra barnegruppene, men vi forsøker og ha mest mulig aldershomogene grupper.

Alle avdelingen har god pedagogtethet, og følger bemanningsnormen med 1 voksen pr 3 barn under 3 år, og 1 voksen pr 6 barn over 3 år.

Barnehagen har renholds- og kjøkken assistent. Barnehagen serverer frokost og lunsj, så barna behøver ikke å ha med matpakke. Det serveres også frukt og grønnsaker som mellommåltider to ganger om dagen.

Til lunsj er det varmmat minimum to ganger i uka, og brødmat de andre dagene.

Barnehagen ligger fint til midt i Bjørnebekken, med nærhet til fjæra og skogen. Lavvoen vår er et yndet turmål for alle barna i barnehagen. Her er fjæra, der man blant annet kan finne krabber og marflo, hilse på ender og oter, og samle skjell. En spennende bekk, klatring i tau og balansering, gir barna varierte muligheter til utfoldelse. Inne i lavvoen har vi sitteplasser til å spise på, mulighet til å hvile seg på brisken eller varme seg om det er behov for det.

Lysløyppa og skogen er også populære turmål for oss. «Stikkrenna», «trollskogen» og varden er noen av turmålene våre. Uteområdet i barnehagen er kupert med berg og trær, noe som gir barna gode muligheter for fantasifull lek og mulighet til variert fysisk aktivitet og utfoldelse, og vi har en bekk hvor vi kan holde på med vannlek. Det vokser ulike bærtypene på barnehagens uteområde, og på våren planter vi ulike grønnsaker, som barna er med på å høste inn.

Vi har også egen bål plass med gapahuk, og vi spiser gjerne ute uansett tid på året. Hengekøyer brukes ofte til hvile ute i barnehagen, eller er med oss på tur.

Siden 2003 har barnehagen vært Reggio Emilia inspirert, og er en av 4 barnehager som har dannet nettverket **ReTRO**. Her jobber vi med personalutvikling i tråd med vår pedagogiske plattform. Vi ser på barn som kompetente, med sine egne teorier, tanker og lyst til å delta i samfunnet. Barnehagen jobber for å gi barna erfaringer og rom til å utforske, samtidig som de skal lære å ta vare på omgivelsene og naturen. Dette gjøres med tilgjengelig og variert utstyr, materialer og tilstedeværende personale. Tanken om barn som utforskende og lærevillige mennesker, passer godt inn i vår friluftspol profil, og gjennom prosjektet «Barns møte med naturen» får barna utforske og lære om ulike fenomener og ting de møter i naturen. Vi er opptatt av at barna skal få gode naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.

VÅR VISJON:

Et godt sted å være!

VÅRE VERDIER:

Vår visjon bygger på våre verdier: *Kreativitet, Utfordring, Respekt, Inkludering, Medvirkning, Trygghet, Opplevelser og Trivsel.*

Dette er verdier som vi verdsetter høyt, og hver dag jobber for å etterkomme, slik at alle skal oppleve at barnehagen nettopp er et godt sted å være! Verdiene bygger også opp om vårt **hovedmål:**

Å skape et trygt og godt miljø der barna har rett til å påvirke sin egen hverdag.

Barna skal føle og oppleve trygghet og omsorg mens de er i barnehagen. De skal møte på voksne som lytter til dem, veileder, undrer seg sammen med og hjelper dem på vei til å finne løsninger når de møter på utfordringer, eller er i konflikter. Barn og voksne må kunne lytte til hverandre og vise hverandre respekt. De ansatte må være engasjerte, lyttende, imøtekommende og hjelpsom. Barna skal oppleve at de blir sett og tatt vare på, at de har venner, og at de har et fang å sitte på hvis de behøver det. Personalet skal ivareta alle barna, som med sine ulikheter har forskjellige behov.

VÅRE ARBEIDSMETODER

FRILUFTSLIV

Friluftsliv er en sentral del av den norske kulturen, og livet i Hamna Friluftsbarnhage. Vi ønsker å gi barna gode og spennende opplevelser gjennom å være mye ute i barnehagen og i nærområdet. Vi møter barnas nysgjerrighet og interesser for det de ser og opplever, noe som er en fin mulighet til å starte på nye prosjekter. Personalet skal være med på å skape nysgjerrighet for det som finnes i naturen, og hjelpe barna å finne ut mer om det de interesserer seg for. Det kan være ting i fjæra eller skogen, på bakken eller i lufta. Personalet skal bidra til å skape positive holdninger til naturen, og bidra til kunnskapsformidling om sporløs ferdsel i naturen, slik at den kan gi oss det vi trenger også i fremtiden.

Alle avdelingene går ukentlig på turer, tilpasset barnas alder og nivå. Turene skal bidra til å skape en arena for felles opplevelser, og være med på å gi barna utfordringer og mestringfølelse. Barnhagen har faste turområder i nærområdet som vi ofte besøker, Hamna holla/ trolskogen, stikkrenna nord i lysløypa og lavvoen i fjæra. Vi ønsker å gi barna varierte opplevelser og førstehåndserfaringer som kan gi ny kunnskap og erfaring. De kan for eksempel undersøke planter, se på hvordan edderkoppene lever eller hvordan vann blir til is. Barna får også være med i prosessen med å lage bål, og lære hvordan man opptreer rundt bålet.

Når vi skal på tur, skal barna få være med å pakke tursekken, slik at de lærer hva de behøver å ha med av klær og mat for en dag ute. Etter hvert som barna blir store nok til å bære egen sekk, vil de gjøre det. Vi pakker ofte hengekøyer med oss på tur, slik at barna får anledning for ro og hvile også på tur.

REGGIO EMILIA FILOSOFIEN

I Hamna Friluftsbarnhage er vi inspirert av Reggio Emilia filosofien. Den lille byen Reggio Emilia i Italia har blitt et senter for pedagogisk nytenkning, og har i løpet av de siste 50 år blitt et begrep for alle som er interessert i barnehager, kunst og kultur. Denne filosofien går ut på at vi ser på hvert enkelt barn, som et barn med mange muligheter. Barna er små forskere som har en trang til å finne svar på de spørsmålene de stiller. Deres fantasi er unik, de har lyst til å delta i det som skjer, og vår utfordring er å se underveis hvordan gangen i arbeidet blir. De voksne må ha god «hørekompetanse», det vil si: det er viktig at vi lytter til barna, og følger opp det de kommer med av ideer og tanker. Barnas tanker og teorier er verdt å lytte til, og vi må undre oss sammen med barna, og kunne prøve ut deres teorier. Vi ser på barna som "rike barn" med en rekke evner og ferdigheter. De er aktive, kompetente og lystne på å ta del i verden, og de forstår verden og konstruerer kunnskap via mange kommunikasjonsformer, ikke bare skriftlig og muntlig språk, men gjennom mange ulike uttrykk og materialer. Herav begrepet «et barn har 100 språk».

Personalet må legge til rette for at barna får brukt sine 100 språk, gjennom å tilby ulike materialer og uttrykksformer, som blant annet ulik maling, papir av ulik slag, leire, dans, musikk, teater og digitale medier.

Hos oss er det ikke produktet som er det viktige, men prosessen, og i prosessen er det barnet som er i fokus.

Personalets rolle blir å veilede, støtte og hjelpe barna i sin undersøkelse og undring. Det er viktig at personalet ikke kommer med fasit, men lar barna få teste ut sine ideer, tanker og hypoteser. Personalet kan komme med innspill for å komme videre i et prosjekt, og hjelpe barna til å huske tilbake på det de har gjort tidligere med blant annet bruk av bilder og utsagn barna har kommet med. Gjennom undring og samtaler er vi med på å gi barna ny kunnskap.

For som Loris Malaguzzi sa:

**«Det man hører glemmer man,
det man ser husker man,
det man gjør forstår man»**

«Rommet som den tredje pedagog», er et annet sentralt begrep i Reggio Emilia filosofien. Det handler om at rommene er en del av prosjektene vi jobbe med, og at prosjektene derfor skal gjenspeiles i rommet. Rommene skal også være innredet slik at barna lett kan bruke det som er der, og ser hva de kan gjøre her. Lyssetting av rom, åpne materialer som i barnas fantasi får ulike funksjoner er viktig. Materialene skal også være tilgjengelige og innbydende for barna. Det å ta naturen med inn i barnehagen, i form av mose, kongler, greiner, blader og steiner, gir muligheter til ny utforskning, samtidig som det kan brukes som rekvisitter i leken eller når vi forteller eventyr.

PROGRESJON:

Antall år i barnehage før skolestart kan variere. Likevel skal aktivitetene tilpasses og forbeholdes de enkelte aldersgruppene og det enkelte barn, slik at barna opplever mestringfølelse samtidig som de får noe å strekke seg etter.

Opplevelser, aktiviteter og utfordringer skal øke i takt med alder og modning. Personalet har ansvar for at progresjonen finner sted, og de skal sørge for progresjon gjennom bevisst bruk av materialer, bøker, leker, verktøy og utstyr. Ved å ha aldershomogene grupper/ avdelinger kan vi enklere tilpasse dagen til det enkelte barn.

Barnehagen har utarbeidet egne progresjons planer som ligger på barnehagens hjemmeside.

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING:

I rammeplanen står det: «barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene» (RP-17, s.37).

Planlegging, dokumentasjon og vurdering av det pedagogiske arbeidet gir oss mulighet til å reflektere over både innhold og praksis i barnehagen, noe som er med på å utvikle og forbedre

oss som pedagogisk virksomhet, samt sikre at barna får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Planlegging bidrar til at vi får en gjennomtenkt og hensiktsmessig bruk av barnehagens menneskelige og materielle ressurser. Vi tar utgangspunkt både i barns ståsted utviklingsmessig og barnas interesser, når vi planlegger og tilrettelegger, slik at alle barn skal få oppleve mestring og utfordring tilpasset sitt nivå. For at vi skal kunne planlegge på en slik måte må vi også dokumentere og vurdere underveis.

Dokumentasjon er et viktig verktøy for oss når vi jobber med prosjekter. Bruk av bilder, film og skriftlige observasjoner/ notater, bidrar til refleksjoner hos personalet, og som dermed bidrar til videreutvikling av prosjekter og egen praksis. Dokumentasjonen brukes også sammen med barna, i form av at bilder og utsagn blir utgangspunkt for refleksjon og undring. Det gir barna muligheten til å være meningsfulle medskapere av egen og andres kunnskap om verden, samt å synliggjøre barnas kompetanse og kunnskap for omgivelsene.

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet handler også om å synliggjøre barnehagens praksis for foreldre, lokalmiljøet, kommunen som barnehagemyndighet, og viser hvordan vi oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Vurdering handler om refleksjoner, og skjer blant annet i avdelingsmøter, personalmøter og på fagdager. Vi ser på tidligere erfaringer, hva skjedde, stiller spørsmål og gjennomgår hva som fungerte bra/ dårlig. Dette brukes som utgangspunkt når man skal planlegge ved en senere anledning. Alle felles aktiviteter vurderes og evalueres, og evalueringen brukes som utgangspunkt ved neste anledning. Barnas oppfatning av barnehagens innhold skal nedtegnes og være en del av vurderingsarbeidet.

Vurderingen skal omfatte det enkelte barns utvikling og trivsel, og hvordan barnegruppa fungerer. I henhold til den vurderingen vi gjør, må vi tilpasse praksis og sørge for at alle i personalgruppa jobber i samme retning.

BARNEHAGENS DIGITALE PRAKSIS:

«Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.» (Rammeplanen 2017 s.44. Heretter kalt R17)

Å utøve digital dømmekraft innebærer bl.a å være bevisst kildekritikk, opphavsrett og ivareta barnas personvern. Barna skal bli kjent med bruk av passord, personvern og opphavsrett, og personalet skal være gode rollemodeller.

Personalet skal også legge til rette for at barn - sammen med voksne - får utforske, leke, lære og selv skape noe gjennom digitale uttrykksformer. For eksempel kan barna være med å lage film fra et prosjekt, lage skygger med hjelp av overhead, eller vi tar med digitalt mikroskop på tur. Det digitale er ikke ved siden av det andre, men det er en del av det. Personalet bruker blant annet salaby.no og iktplan.no til innhenting av idéer og informasjon.

BARNEHAGENS INNHOLD:

BARNES BEHOV FOR OMSORG:

«Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger.» (R17, s 19.)

Personalet skal møte alle barn med åpenhet, varme, interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn. Man må da være sensitiv for det enkelte barns behov for omsorg.

Vi fokuserer på det positive hos hvert enkelt barn. Det er ofte lurt å spørre et barn i en konfliktsituasjon om alternative handlingsmønstre, slik at man skaper refleksjon hos barnet selv. På denne måten unngår man å stigmatisere enkeltbarn i en negativ rolle. Det bidrar også til at barna lærer å vise omsorg for hverandre, og selv lærer å ta imot omsorg, samt at barnet kan utvikle tillit til seg selv og andre. Barns evne til å vise og motta omsorg vil variere ut fra alder og utviklingsnivå, og personalet må hele tiden være bevisst hva det enkelte barn har behov for.

I en konflikt er det viktig at vi snakker med barna og spør hva som har skjedd for å få belyst hendelsesforløpet. Vi oppfordrer barna til positive handlinger i konfliktsituasjoner, da vi mener at barna lærer mer gjennom gode forslag til løsninger, enn ved skyldfordeling.

Barns behov for ro og hvile følges også opp. Enten sover de ute i vogn eller hengekøye, eller inne på madrass. Det er hvilestund for de som ikke sover. Hvilestund kan være å lytte til lydbok, mindfulness, avspenningsøvelser, rolig bord-aktivitet eller lesestund.

Vi gjennomfører barnesamtaler med barna i barnehagen, tilpasset ut ifra barnas alder og modningsnivå. Dette gjøres spontant i en utetid, ved måltid og lignende, gjerne i forkant av en foreldresamtale, eller dersom det er tegn på mistrivsel.

To ganger i året har vi samtaler med barna om kroppsregler. Dette er for å gjøre barna kjent med at de har rett til å bestemme over egen kropp, og en mulighet til å melde fra dersom noe uønsket skjer. Også disse samtalene tilpasses ut ifra alder og modningsnivå hos barnet. Som supplement til kroppsreglene bruker vi også jegvet.no.

BARNEHAGEN SKAL FREMME DANNING

«Danning er mer enn utvikling, mer enn læring, mer enn omsorg, mer enn oppdragelse og mer enn sosialisering. Samtidig rommer danning alt dette.» (Rammeplanen 2011 s. 15.)

Danning er evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Gode dannelsesprosesser gir barna mulighet til å utvikle evnen til å se seg selv som et verdifullt medlem av et større fellesskap. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. «Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, blir hørt og delta» (R17 s 8). Alle barn skal få bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av barnets kommunikasjons evner og språklige ferdigheter.

Personalet skal bidra til at alle barna har det bra, og at barna blir sett på som god nok slik de er. Personalet skal ikke godta krenkelser av noe art, som for eksempel utestenging i lek, å kalle hverandre stygge ting, overse/ ikke svare når noen snakker til deg og ødelegge andres ting, vold, diskriminering eller trakassering er noe av det som kan gjøre barnehagehverdagen utrygg for barn. Dette har vi nulltoleranse for, og alle som arbeider i barnehagen skal gripe inn ved slik uønsket adferd. Vi jobber kontinuerlig med å forebygge slik uønsket adferd gjennom tett voksenkontakt i hverdagen, fokus på alternative handlingsmåter og positiv forsterkning av ønsket adferd.

Plikten til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø innebærer også en aktivitetsplikt. Det vil si at barnehagen er lovpålagt å følge med på hvordan barna har det, og undersøker og setter inn tiltak når personalet har mistanke om at ett eller flere barn ikke har det bra i barnehagen. Barnehagen får plikt til å undersøke saken når foreldre sier ifra, selv om de som jobber i barnehagen er av en annen oppfatning. Det skal lages en skriftlig plan for hvordan barnehagen skal følge opp barnet og gruppen. Det er også en skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen krenker et barn (Barnehageloven §41-43)

Barna speiler et mangfold av kulturer inn i barnehagen som vi vil ta del i, både når det gjelder verdier, religion og livssyn. Vi har også en samisk, arktisk og nordnorsk kultur som vi ønsker å dele og utvikle. Personalet skal synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforsking og læring.

Vi skal arbeide for at hvert enkelt barn og forelder blir møtt med respekt og anerkjennelse.

Barn fra språklige- og kulturelle minoriteter og urfolk skal få støtte til å være en del av både majoritets- og minoritetskulturen. Mangfoldet skal synliggjøres i opplegg og aktiviteter. I garderobene har vi flagg og velkommen-skilt på de ulike språkene som er representert. Barn og voksne er nysgjerrige på hva ting heter på andre språk og på ulike tradisjoner barna har med seg. Vi innhenter informasjon om tradisjoner, musikk og kunnskap blant annet fra familiene vi har i barnehagen.

Vi vil skape et best mulig grunnlag for en personlig og kulturell identitet. Vi vil også formidle kulturverdier knyttet til tradisjoner, høytider, kunstnerisk uttrykk, fellesskapsformer og omsorg. Samefolkets dag er 6. februar, og i denne perioden jobber vi med den samiske kulturen. Tromsø museum og Tromsø bibliotek blir besøkt og det tilbys et variert program i Samisk Uke.

Norges nasjonaldag er 17. mai. Vi forbereder oss ved å synge sanger, lære om flagget og nasjonaldrakter, og vi går i tog.

BARNEHAGEN SKAL FREMME LÆRING

Med læring mener vi når barna tilegner seg kunnskaper eller gjør erfaringer som fører til ny innsikt og mestring.

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring». (R17 s. 22)

«Hvem er dette?»

«Fjæra sanda tas med inn for lek, sansing og undring»

Vår pedagogikk bygger på den oppfatning at barn lærer gjennom daglige situasjoner, der det er rom for å utforske og undre seg og se sammenhengen i det vi gjør. Barn lærer gjennom lek og samspill med andre barn og voksne, og ved å uttrykke seg gjennom bruk av ulike materialer. Barna har en iboende vilje og forutsetning for hele tiden å lære og utvikle seg. Barnet lærer gjennom bearbeiding av opplevelser og erfaringer som skjer i lek og samspill med andre barn og voksne. Meningen blir skapende i pennestrøket og i formingen av leiren eller i leken.

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og

oppmuntre til at barna skal få gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art 12 nr 1. Barna skal jevnlig få muligheten til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (R17 s 27)

Barnehagen må legge til rette for **medvirkning** ut ifra barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Det kan innebære bruk av visuell støtte i språket i form av dagtavle, tegn til tale eller bruk av konkreter som forsterking ved siden av det verbale språket. Personalet må observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov, slik at barnas rett til å få støtte i å uttrykke seg, bli synlige og ha en påvirkning i sin egen hverdag, ivaretas på en god måte.

Ved å dele barnegruppen i mindre grupper, kan vi tilpasse læring ut ifra de ulike behovene barna har, og de innspillene barna kommer med. Arbeid i små grupper gjør det enklere å fordype seg i barnas interesser. Gjennom bruk av pedagogisk dokumentasjon sammen med barna, får barna muligheten til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av innholdet i barnehagehverdagen.

SOSIAL KOMPETANSE, VENNSKAP OG LEK

I vår barnehage vil vi at alle barna skal ha det bra. De skal kunne etablere vennskap, ha venner å leke med, og lære positive samspillsmønstre. Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere og samhandle godt med andre, og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. Det er viktig at vi legger til rette for (felles) opplevelser som kan være med på å skape samhørighet og fellesskapsfølelse i barnegruppa.

Sosial kompetanse er sentral for at enkelt barnet skal lykkes og trives, og for at det skal bli verdsatt som venn og likeverdig deltaker i samspillet med de andre barna. Et barn som samhandler godt med andre, kan både tilpasse seg fellesskapet og være en synlig deltaker som hevder sin plass. Sosial kompetanse består av et sett ferdigheter som naturlig inngår i en helhet i barnas samspill, for eksempel selvfølelse, empati, prososial atferd, selvhevdelse og selvkontroll. (<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/trivselsveileder/5-Sosial-kompetanse/>)

Leken har en sentral plass i barnehagen. Vi skal tilrettelegger dagene slik at barna får mye tid og rom for uavbrutt lek. Barna leker sammen store deler av dagen og vi jobber for at de skal skape vennskap og tilhørighet. Leken er barnas viktigste aktivitet og uttrykksform, og den er med på å bygge opp barnas sosiale kompetanse.

Personalet skal inspirere til, og gi rom for ulike typer lek, både ute og inne. Til inspirasjon i leken bruker vi barnas erfaringer og interesser, og samtidig som vi gir dem nye opplevelser gjennom turer og aktiviteter i barnehagen. Sanger, fortellinger og bøker kan gi leken innhold,

og barnas skal også få oppleve glede, humor og spenning i leken, både alene og sammen med andre.

Personalet skal organisere rom, tid og leke materiell for å inspirere til ulike typer lek og bidra til å gi barna felles erfaringer, og tilrettelegge for utvikling av leke temaer og leke miljøer. Det er ikke «jente- og gutteleker», begge kjønn tilbys de samme typer leker. Et tilstedeværende personale skal sørge for et inkluderende miljø, der man hjelper barn inn i lek, men også ivaretar og skjærer etablert lek. Personalet skal delta i lek på barnas premisser, og observere, støtte og veilede barna i leken.

Gjennom lek får barna:

- Lære om sosialt liv og regler for samhandling
- Utforske omgivelsene sine, bearbeide opplevelser og følelser, samt løse problemer.
- Avtale tema, avtale roller, vente på tur, inngå kompromisser, lære konfliktløsning og knytte vennskap.
- Bruke sine sanser, sin intelligens sin observasjonsevne sitt språk og fantasi.
- Lære om innholdet i ulike roller, som mor, far, politi, postbud, kelder etc.
- Lære noe om gleden og lysten som er forbundet med å utfordre egne krefter og uttrykke noe skapende.
- Øke sitt selvbilde og «status» i forhold til de andre barna.
- Lære av hverandre sosialt og språklig.

FAGOMRÅDENE

«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.» (R17 S 47)

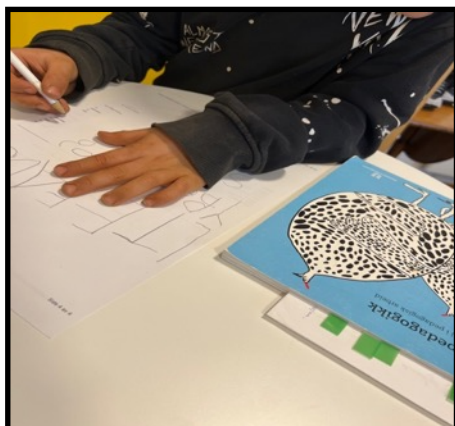
KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

All samhandling er kommunikasjon. Å utvikle språket, både verbalt og non-verbalt, er derfor av stor betydning. Gjennom språket lærer barn å forstå verden, og får en økende innsikt i seg selv. Språket gir identitet og tilhørighet. Den gir innpass i lek og den er et redskap for å løse konflikter. Kommunikasjon er avgjørende for den intellektuelle, emosjonelle og sosiale utvikling. De voksne er forbilder for barnas bruk av språk, og må derfor være bevisst på hvordan de kommuniserer med barna.

I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. De skal få muligheten til å leke med språk, symboler og tekst og stimuleres til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.

Personalet skal invitere til utforsking av både muntlige språk og skriftspråk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, videreutvikling av begrepsforståelse, bruk av rim, regler, rytme og lyder, presentere et mangfold av eventyr, fortellinger og sang.

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

Barn er fysisk aktive, og de uttrykker seg mye gjennom kroppen. Grunnleggende motoriske ferdigheter og god fysisk- og psykisk helse utvikles i barnehagealder, og barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan få bevegelseserfaringer, ute og inne. Gjennom kroppslig mestring utvikler barn en positiv selvoppfatning og bevissthet om kropp og helse.

Barnehagen skal bidra til gode vaner og sunt kosthold, herunder god hygiene og variert kost.

Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger, slik at de får en positiv oppfatning av seg selv. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser, og at de blir kjent med egne følelser.

Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna

motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.

«Egen dyrkede poteter smaker godt»

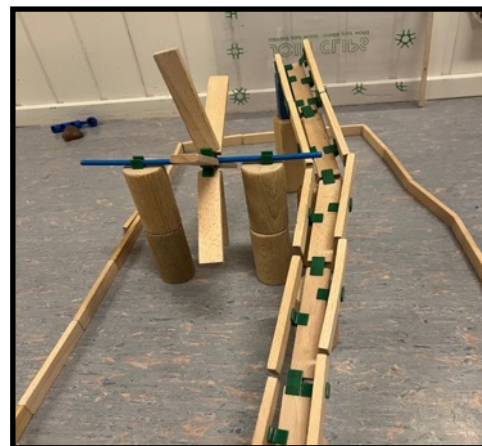

«Bål hører ofte med på tur»

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

Kreative aktiviteter er en del av barnehagens hverdag. Barna får estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former, og på måter som gir rom for utforsking, fordypning og progresjon. Et mangfold av kulturuttrykk vil gi barn verdifulle inntrykk, og lære dem å uttrykke seg gjennom de mange kulturelle språk. Barnekulturen utvikles gjennom leken, og barnehagens oppgave blir å utvikle, bevare og stimulere barnets nysgjerrighet og forskertrang så rikt og allsidig som mulig ved bruk av billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design. Kulturelle opplevelser og å skape noe felles, bidrar til samhørighet.

Dette skjer gjennom at barna har tilgang til ting, rom og materialer som støtter deres lekende og estetiske uttrykksformer, tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede, bearbeider inntrykk og følelser, og at barna får bruke ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk.

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

Naturen gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter til alle årstider og i all slags vær. Friluftaktiviteter og utelek er en del av barnehagens hverdagsliv. Vi skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med den som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. Vi ønsker at barna kan bli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, samt at barna lærer seg å bruke ulike redskaper og teknologier.

Nærmiljøet gir muligheter for ulike erfaringer til å lære om samspill i naturen og mellom mennesket og naturen, slik at vi kan bevare et biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling.

*«Vi steller plantene våre   «Vi tar vare på naturen med å hjelpe til med   «Vi spikker med kniv»
å plukke søppel»*

ANTALL, ROM OG FORM

Ved å oppdage, utforske og skape strukturer, hjelper vi barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende.

Gjennom lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling, får barna erfaringer med matematiske begreper. Barna kan bruke kroppen og sansene for å utvikle romforståelsen og

digitale verktøy kan være en motivasjonsfaktor for matematisk tenkning. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger.

«Sammenligning av lengde»

«Har tusenbeinet tusen bein?»

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

«Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft.» (R17 s. 54)

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. I barnehagen skal barna få kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker, slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet

Gjennom barns erfaring med medvirkning i barnehagen, får de en første kjennskap til demokratiske prinsipper og en begynnende kjennskap til menneskerettighetene. Barnehagen skal utvikle forståelse for ulike tradisjoner og levesett, herunder samiske tradisjoner og nasjonale minoriteter.

SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE

Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.

For å fremme et godt samarbeid mellom barnehage og hjem, skal vi i Hamna Friluftsbarnhage:

- Gi foreldrene tilbud om to foreldresamtaler i løpet av barnehageåret. En obligatorisk og en valgfri. Det kan også være flere samtaler ved behov.
- Inkludere foreldrene i prosesser knyttet til barn vi ser har behov for ekstra hjelp og støtte i barnehagen, eksempelvis i form henvisning til PPT
- Foreldremøter 2 ganger årlig
- Sørg for at foreldre får referat fra foreldremøter, SU- møter og forelderådsmøter.
- Ta foreldrenes innspill med i planleggings- og vurderingsarbeidet vårt.
- Gi foreldrene nødvendig informasjon via Kidplan, e-post, hjemmesiden og oppslag i barnehagen.
- Utarbeide ukeplaner og månedsoppsummeringer
- Gi nødvendig informasjon til foreldrene i hente-bringe situasjonen.
- Gi foreldrene mulighet til å snakke med en ansatt ved behov.
- Ta kontakt med foreldrene ved tegn til at barnet ikke trives, blir mobbet eller mobber i barnehagen.
- Ringe foreldre umiddelbart dersom barnet får feber, oppkast, diaré eller dårlig almenntilstand.
- Invitere foreldre til foreldrekaffe og andre arrangement i løpet av barnehageåret.
- Sørg for at barna kjenner seg trygg, inkludert og betydningsfull i barnehagen.

De ansatte i Hamna Friluftsbarnhage forventer at foreldre:

- Holder seg oppdatert gjennom Kid plan, e-post og hjemmesiden vår.
- Sier i fra til oss dersom det skjer ting i familien som kan påvirke barnet, slik at vi kan gi barnet den støtte og omsorg som barnet behøver i gitte situasjoner.
- Forteller om ønsker, behov og forventinger til barnehagen, slik at vi kan gi barnet en best mulig barnehage hverdag.
- Melder fravær så tidlig som mulig sli at vi kan planlegge dagen ut fra antall barn og ansatte.
- Deltar på foreldremøter, foreldresamtaler og arrangement i barnehagen så godt det lar seg gjøre
- Tar kontakt med barnehage dersom de ser eller hører om utestenging og/ eller mobbing i barnehagen
- Jevnlig rydder i garderobehyllene og passer på at barnet alltid har skifteklær og klær/ sko som passer årstiden.
- Ikke offentliggjør bilder og video tatt i barnehagesammenheng på nett/ sosiale medier.

FORELDRERÅD OG SAMARBEIDSUTVALG

Samarbeidsutvalget (SU) skal sikre samarbeidet mellom barnehage og hjem. SU består av to foreldrerepresentanter og 2 ansatte. SU fastsetter årsplanen for barnehagens pedagogiske virksomhet og har rett til å uttale seg i saker som er av viktighet for barnehagens innhold, virksomhet og forholdet til foreldrene. Det kan påpeke overfor eier om barnehagen ikke drives innenfor de rammene som settes av gjeldende lover, forskrifter, rammeplan for barnehager, barnehagens vedtekter og budsjett.

SU er valgkomité for medlemmer til eierstyret.

Foreldrerådet består av alle foreldrene i barnehagen og ledes av foreldrerepresentantene. Foreldrerådet er det formelle organet som skal gi alle foreldrene medinnflytelse på barnehagens virksomhet. De skal fremme fellesinteressene til foreldrene og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldrene skaper et godt barnehagemiljø. Styrer kontakter foreldrerepresentantene før høstens første foreldremøte, for å avtale tidspunkt for foreldrerådsmøte i etterkant av foreldremøtet.

TILRETTELEGGING AV DET ALLMENN PEDAGOGISKE TILBUDET TIL BARN SOM TRENGER EKSTRA STØTTE

I rammeplanen står det at barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. I stor grad innebærer dette inkludering og tilrettelegging for sosial deltakelse. Barnas viktigste sosialiseringsarena er lek. Vi skal derfor sørge for at alle barn får delta i lek og fellesskap. Dette kan blant annet skje gjennom å etablere lekegrupper og smågrupper som legger til rette for hver enkelt barns deltakelse eller benytte hjelpemidler i barnehagehverdagen for barn som trenger ekstra støtte, for eksempel i form av dagtavle, billedstøtte eller konkreter.

Dersom vi ser at barnet har behov for ekstra hjelp og støtte skal vi ha et tett samarbeid med foresatte, og det skal innhentes samtykke fra foresatte før ytterligere tiltak iverksettes, eksempelvis henvisning til R-team eller ppt.

POLITIATTEST, TAUSHETSPLIKT OG OPPLYSNINGSPLIKT

I henhold til barnehagelovens § 30, må alle som jobber i barnehage levere godkjent politiattest før de begynner å jobbe i barnehagen. Poliattiattesten skal ikke være eldre enn 3 måneder når den leveres til daglig leder i barnehagen.

Alle barnehageansatte har i taushetsplikt og må skrive under på taushetserklæring. Taushetsplikten omfatter forhold som er av privat karakter om barn, hjem, andre ansatte eller forhold som vedrører barnehagedriften. Taushetsplikten omfatter både en plikt til å tie om opplysninger om personlige forhold man får kjennskap til som ansatt i barnehagen og en plikt til å hindre at noen på annen måte får kjennskap eller tilgang til slike opplysninger. Når man har skrevet under på dette dokumentet vil det si at ingen informasjon om andres personlige forhold kan føres videre. Dette gjelder også etter man har avsluttet sitt arbeid i barnehagen.

Barnehageansatte har, i henhold til ulike lovverk som inkluderer barnehageloven, opplysningsplikt. Dette innebærer at barnehagen skal gi sosialtjenesten og helse- og omsorgstjenesten bistand i klientsaker. Barnehagen har en forebyggende funksjon i samfunnet og skal ha ett bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep. Barnehagen skal også ha kunnskap om hvordan dette skal forebygges og oppdages. Hvis det er grunn til å tro at barn blir mishandlet, utsatt for vold eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, plikter barnehagen å melde fra til barneverntjenesten jfr. Lov om barnehager § 46.

PLANER FOR OVERGANGER NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN

Vi ønsker å legge til rette for en trygg og god start i barnehagen, og dette skjer i samarbeid med foreldrene. Vi tilpasser rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Vi har tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. Barnet får en primærkontakt som tar seg ekstra mye av barnet den første tiden. Vi oppfordrer nye barn og foreldre til å komme på besøk i barnehagen i forkant av oppstart for å gjøre seg kjent. Vi setter vanligvis av 3 dager til tilvenning, men det er ingenting i veien for å ha flere dager dersom det er behov for det.

OVERGANGER INNAD I BARNEHAGEN

Det er viktig at både barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna, personalet og nye rutiner når barna bytter avdeling. I tiden før barnet bytter avdeling, er barna på leke- og lunsj besøk for å bli kjent. Vi forsøker også å legge opp til at en av de ansatte følger med når barna bytter avdeling, men det er ikke alltid det lar seg gjøre.

BARNEHAGE- SKOLE

Det skal legges til rette for at barn kan ta avskjed med barnehagen på en god måte, glede seg til å begynne på skolen, og oppleve at det er en god sammenheng mellom barnehage og skole. Barnehagen skal, i samarbeid med skolen, legge til rette for at dette skjer. I barnehagen skal barna bli introdusert for bøker, leker og spill, som også finnes i skole og SFO. Boken «Bukkene Bruse begynner på skolen», spillet «Se hva jeg kan» og leken «knutemor» er overgangsobjekter som barna møter både i barnehagen og på skolen/ SFO. Ved behov for tilrettelegging for enkeltbarn, gjøres det i nært samarbeid med barnets foresatte.

Siste året i barnehagen er barna med i Hakkespettekklubben. Formålet med klubben er at barna skal ha et spennende siste år i barnehagen, der de utvikler selvstendighet og bygger samhold innad i gruppa. Barns medvirkning er sentral, og de får være med å planlegge innholdet i klubben. Barna får fordype seg i prosjekter, gå på turer, dra på svømming, og de kan leke med tall, bokstaver og begreper. Det siste halve året er de med i Vennsksgrupper for skolestartene i Hamna. Det er 6 treff fra mars til juni. Flere av møtene legges til skolene/ skolegårdene, slik at barna får bli godt kjent med skoleområdet. Det blir også besøk inne på skolene og SFO. Egen mal for planlegging av vennsksgruppene finnes i alle barnehagene i Hamna.

TRADISJONER

Barnehagen har opparbeidet seg en del tradisjoner, som vi ønsker å fortsette med. Noen av tradisjonene er kun for barna, men flere er også for foreldre og søsken, slik at barna får vise frem litt av sin hverdag til familien sin, men også for at foreldrene kan få mulighet til å bli kjent med foreldrene til sitt barns venner.

Solfest

Det er soldag i Tromsø 21. januar. Denne markerer vi i barnehagen ved å forberede solfest. På soldagen har vi samling ute, der vi snakker med barna om hvorfor sola har vært borte og hvorfor den er tilbake. Etterpå koser vi oss med boller og kakao.

Samefolkets dag 06. februar

Vi markerer samefolkets dag i barnehagen med samisk mat og flagg. Vi bruker joik, samiske fortellinger, lager samisk mat og snakker om samisk tradisjon i forkant av dagen.

Vinteraktivitetsuka

I mars har vi vinteruke med uteaktiviteter hele uka. Vi legger opp til varierte aktiviteter som skigåing, leker, snø skulpturer o.l. Vi avslutter uka med foreldrekafe.

Påskan

Vi synger sanger, leser bøker og forteller historier både med religiøst og ikke religiøst innhold. Hver avdeling velger sin måte å jobbe på. Påskan symboliserer nytt liv – et gladbudskap. Barna får tilbud om å lage ulike påskepynt. Det er viktig at vi voksne er åpne for ungers meninger og livssyn. Vi har felles påske lunsj for barna før påskeferien.

17.mai.

Vi snakker om hvorfor vi feirer 17. mai. Barnehagen stiller i barnehagetog i sentrum på 17. mai, i regi av foreldrekontaktene. I barnehagen øver vi på å gå i tog, og syngesanger

Sommerfest

I midten av juni inviteres foreldre, søsken og besteforeldre til sommerfest ute i barnehagen. Vi serverer hjemmelaget lapskaus og kaffe og kaker til dessert. Ungene er med på å forberede festen ved å pynte bordene med blomster og lage serveringsboder.

I tillegg har vi en sommerfest for barnehagene i nettverket ReTRo. Denne arrangerer vi ved lavvoen vår, der vi lager natursti med oppgaver og aktiviteter. Etterpå griller vi lunsj sammen.

Utstillingen «Lys i mørketid»

Vi feirer starten på mørketiden i november. Barnehagen og nettverket ReTro arrangerer da utstillingen «Lys i mørketid» i sentrum. Vi lager lykter som vi tar med til byen, og som der blir en del av en spiral. Utstillingen pleier å stå ute i to dager, alle foreldre anbefales å ta turen til byen på ettermiddagen for å se.

Jula:

Vi synger sanger, leser bøker og forteller historier både med religiøst og ikke religiøst innhold. Hver avdeling velger sin måte å jobbe på. For personalet er det viktig å være obs på forskjellige livssyn. I noen familier vil det være en selvfølge at det er en religiøs profilering på julehøytiden, mens hos andre er dette elementet fraværende. Vi voksne må la det være rom for begge deler.

I desember har vi ulike juleaktiviteter. Barna får mulighet til å lage julepynt og julegaver, her er prosessen minst like viktig som det ferdige produktet. At ungene har det fint når de jobber, at de selv får lage ting ut fra sine forutsetninger og ønsker, er minst like viktig som det de får med seg hjem. Ungene må få anledning til å lage sitt produkt på sin måte. Dvs at vi ikke skal rette på det de gjør eller presentere ferdige maler de skal etterligne.

Luciadagen er 13. desember. Dette markerer vi med Lucia tog i barnehagen. Ett av de eldste barna er Lucia. Foreldrene er velkommen til å være sammen med oss da.

Før jul har vi nissefest. Da kler alle seg i røde klær og nisselue. Nissen kommer på besøk, vi går rundt juletreet og vi spiser grøt.

Fødselsdager

Når et barn har fødselsdag blir det markert på hver avdeling ved at personalet lager bursdagskrone til barnet, og noe godt å spise. Barnet får velge om det vil ha smoothie, saft-is eller fruktsalat.

Bursdagsinnbydelser deles ut hjemmefra. Adresseliste over barnegruppene deles ut hver høst dersom foreldrene ønsker det. Vi oppfordrer til å invitere f.eks. alle jentene/ guttene på avdelingen, eller alle i samme årskull.

MØTE OG AKTIVITETSPLAN 2024

Dato	Møte / aktivitetsplan 2024	Ansvarlig
02. januar 2024	Fagdag- barnehagen er stengt	Styrer
11. januar 2024	Personalmøte kl 1630-1930	Styrer
24. januar 2024	Eierstyremøte kl 1930-2100	Styrer
25. januar 2024	Personalmøte- ReTro nettverket	Ped.ledere
22. januar 2024	Solfest	Revehiet
06. februar 2024	Markering av Samefolkets dag	Ped.ledere
15. februar 2024	Personalmøte kl 1630-2000	Styrer/ Ped.ledere
22. februar 2024	Foreldrerådsmøte og foreldremøte kl 1730-1930	Styrer/Ped.ledere/Su
07.mars 2024	Personalmøte ReTRO nettverket	Barnehagen hundre
12. mars 2024	Barnehagedagen	Personalet
13. mars 2024	Eierstyremøte kl 1930-2100	Styrer
18.-22.mars 2024	Ski og aktivitetsuke	Ulvehiet
21. mars 2024	Foreldrekafe utendørs	Avdelingene
22. mars 2024	Påskelunsj for alle barna	Avdelingene
17.april 2024	Personalmøte kl 1630-1930	Styrer/Ped.ledere
18. april 2024	Årsmøte kl 1600-1700	Eierstyret
07. mai 2024	Eierstyremøte kl 1930-2100	Styrer
10.mai 2023	Fagdag- barnehagen er stengt	Styrer
17. mai 2024	Barnehage tog i sentrum	SU
30. mai 2024	Personalmøte ReTRO nettverket	Domkirkens Bhg
Juni 2024	Dugnad. En ettermiddag i begynnelsen av juni kl 1630-2000	Styrer/Ped.ledere
06. juni 2024	Besøksdag for nye barn kl 10-12	Ped.ledere
06. juni 2024	Foreldremøte for nye foreldre kl 1900-2030	Styrer/Ped.ledere
12.juni 2024	Personalmøte kl 1630-1930	Styrer/Ped.ledere
13. juni 2024	Sommerfest med foreldrene kl 1500-1700	Alle
27. august 2024	Personalmøte kl 1630-1930	Styrer/ Ped.ledere
12. september 2024	Eierstyremøte kl 1930-2100	Styrer
uke 38 2024	Foreldrerådsmøte og foreldremøte kl 1730	Styrer/Ped.ledere/Su
Uke 38 2024	Brannvernuka	Ped.ledere
19. september 2024	Personalmøte kl 1630-1930	Styrer/Ped.ledere
03. og 04. oktober 2024	Fagdag- barnehagen er stengt	Styrer/Ped.ledere
24. oktober 2024	Eierstyremøte kl 1930-2100	Styrer
24. oktober 2024	Foreldrekafe utendørs- Høstutstilling	Revehiet
18.november 2024	Fagdag- barnehagen er stengt	Styrer/Ped.ledere
21. november 2024	Utstillingen «Lys i mørketid»	Personalet
28. november 2024	Eierstyremøte kl 1930-2100	Styrer
13. desember 2024	Luciafeiring	Ulvehiet
18. desember 2024	Nissefest kl 1000-1300	Revehiet